

"SANO NAPRIJED!"

KRISHNAMURTI

PJESMA

TISUĆU očiju sa tisuću pogleda,
Tisuću srdaca sa tisuću ljubavi
Sam ja.

Kao more što prima
Čiste i nečiste rijeke
I ne čuva ih,
Takav sam ja.

Nemam Boga, ni vjerovanja otuda,
Nemam dogma, ni spona otuda,
Nemam religije, ni straha otuda,
Nemam Kraljevstva, ni sjaja otuda.

Duboko je gorsko jezero,
Bistre su vode izvora,
A moja je ljubav skriveno vrelo svega.

Ah, ostavi sve,
Okusi moje ljubavi
I, kao što se za hladne večeri
Lotus porodi,
Ima ti da nađeš želju srca svoga.

Miris jasmína napunja noćni vazduh
A iz duboke šume
Dopire doziv dana što prolazi.
Budeći se sjene mute mirno jutro.

Život moje ljubavi je bezbojan,
Dohvatiti ga sloboda je potpunosti.

Krishnamurti

OSLOBOĐENJE ŽIVOTA

GOVOR KRISHNAMURTIJA

IMA toliko toga umišljenoga s obzirom na me da treba da započnem pitajući vas, da li uistinu namjeravate da me slušate, da ostavite po strani sva sujevjerstva. Ono o čem ću da govorim pripada jednako vama kao i meni; pa budući da je to za me jedina istina, ne znači to da je ona samo moja. To je ona istina što je može da postigne svako ljudsko biće, nipošto takova što se čuva za odabrane ili učene. Gdje god ljudska bića misle i osjećaju i trude se, ta je istina vrhunac, ona je cvijet; pa za svako ljudsko biće ona znači dohvat čistoga razuma i čiste ljubavi, životno jedinstvo, čiji je sjaj mudrosti i blaženstva — neprekinuto viđenje, neprekinuta sreća. To je za me najuzvišenija realnost, bitno, i to ono, koje svako ljudsko biće, jer je ljudsko biće, može da postigne.

PRAVA VRIJEDNOST STVARI

Ukoliko se mene tiče, govorim vam o istini prema svomu vlastitomu znanju; budući da znam da sam postigao oslobođenje života, kojemu mora svaki prije ili kasnije da se dovine, domogao sam se tom slobodom prosvjećenja, što je samo druga riječ za razumijevanje prave vrijednosti stvari. Prema tomu ne smijete da uzimljete ono što kažem kao puke riječi i rečenice, ili kao neku vrst maglovite filozofije istoka. To nije to, jer ono što imate vi da oslobodite jest život sam; život jeste ono čime treba da se rвете, da se borite bez prestanka, ako želite da dohvatite potpunost istine.

Niti ja govorim posebno odabranim ljudima, skupu ili jezgri što se odijelila od ostaloga svijeta. Za me nema takove skupine. Ne poznajem nikojih oda-

branih ljudi. Znam samo za svijet, i vi ste taj svijet — vi i onaj ostali dio čovječanstva. Tu nema govora o nekom iznimnom krugu koji bi bio naročitih osobina za razumijevanje onoga što ja kažem. Moje su riječi za sve jednake.

Rado bih da razmislite o tom što govorim ne sa gledišta nekakova mudrovanja ili naziranja već u smislu praktičnom. Želim da vidite, kako se radi; budući da se svaka istina prokušava akcijom. Rasuđujući stoga o vrsti akcije koja će prirodno da slijedi iz makojega smjera misli, moći ćete rasuditi misao samu. Kako će istinita misao dovoditi miru, redu i skladu, tako neistinita misao može jedino da svrši kaosom, nemištom i iskorišćivanjem drugih.

ZA MLADE I STARE

Drugo nešto — ne mislite da se ono što ja kažem odnosi samo na mlade a ne na stare ili protivno. U času kad dijelite život i pomišljate na cilj njegov kao na nešto što se može da postigne eventualno, možda u nekoj dalekoj budućnosti, slatka se svrha ovom ostvarenju izgubila, budući da se ona eventualnost života, ono možda u životu, nalazi u pravom času djelatnosti, u pravom momentu akcije. Život ne poznaje podjele na mlado i staro. U Vječnom Sada nema ni vremena ni odsjeka vremenskih.

Govorim o onom životu koji se očituje u svakom vas, i koji nadilazi sve podjele narodnosti, klase i religije; o onom životu koji, poradi toga što je u biti slobodan, neprekinuto se trudi da ostvari onu slobodu; o životu u kojem nema odjeljenosti, koji je u sebi krajna realnost, jedno, ono potpuno, što neprekinuto traje. To je onaj život na koji pomišljam, kako neka ga se oslobodi da može da se odvija sam po sebi i postaje trajnim blaženstvom. Kažem blaženstvo, budući da je sreća pravo rješenje života, najuzviše-

nija realnost koju može čovjek da postigne. Govoreći o takovoj sreći ne vežem se ni o koju teoriju. Govorim o onom što znam i kažem vam iz svojega vlastitoga znanja, da onda, kad ste uklonili svu obnanu, postali ste sve; vi ste jedno sa svakim ljudskim nastojanjem bilo ono dobro ili zlo, i sa svim što je čovjek postigao ili će da postigne ubuduće. Kad ste oslobodili svoj život unutar sebe, postigli ste istinu, koja je sreća.

UZZBUNA I PREDRASUDA

Život teče i postizava svoj razvitak odabiranjem; biva tako ako je neko mlad ili star. Mlado i staro ima svoja obmanjivanja. Stari se obmanjuju skrivenim predrasudama, kojima se utiču, kad se sukobe sa životom. Mladi danas vrlo često ne vjeruju ni u šta; oni se bune protiv svakoga pravovjerja. I ta buna sama za se može da bude obmana, budući da je, prečesto, jedino skrivenim izdovoljenjem sebi samima. Ortodoksija ili pravovjerje, makoje vrsti bilo, uključuje stegu ili disciplinu, a buna protiv autoriteta može da bude naprosto buna protiv njih. Tako eto oboje i mlado i staro imaju svojih posebnih obmana — stari nalaze svoje u udobnim predrasudama, a mladi u udobnom nevjerovanju. Stare dovodi to do zastoja, a mlade privodi pobunama bez cilja. Kad pogodite obmanu do u temelj odabiranjem i naporom izabравši ono pravo i naprežući se da ga dohvatite, oslobađate onaj život, koji je istina. Ne radi se tu o tom da se nešto postigne, već da se dokuči ono što je već tu. Oslobađajući život od obmana omogućujete da se izvija slobodno kroz vas, i time uspostavljate u sebi onu savršenu vedrinu misli i čistoću čuvstava što pripada slobodi života. Da se pogodi obmanu do u temelj, treba najprije da znate šta joj je temelj. To je želja. Otkrijte koje su vam tajne želje i znaćete

šta stvara vaše obmane, ali ne idite za tim da utučete težnju, budući da je težnja život. Težite za tim da vaša želja bude istinita — to jest težite sa gledišta univerzalnoga života, nipošto onoga koji odjeljuje. Uzmognete li to da učinite, postignućete takovu želju koja ne rađa obmanom.

OPLEMENJIVANJE ŽELJE

Tražiti da se postigne istina ukidanjem želje nalk je na otsijecanje korijenja drvetu i u isti čas isčekivanje da pruža hladovinu sjene, miris i zelen lišća. Razorite li želju, razoreno je napredovanje vaše kao ljudskoga bića. Zadaća je u tom da se čuva i jaća želja, dok se odvrati od toga da traži zadovoljstvo u obmani. Čim to jedanput možete da učinite, onda je vaša želja slobodna. Kod mnogih sukobljuje se želja sa sredstvima samo-ostvarenja za kojim oni idu, te tako namjesto da želja svrši srećom — kako bi to trebalo — svršava bolno. I čim se to zbude, želja traga za udobnosti. To znači, od straha ispred vlastitih posljedica, ona traži utočišta pred sobom i na taj način postavlja sebi prividni uzor duhovnosti. Sa takovim je uzorom gotovo svako zadovoljan ne razabirući da ne postoji za potpunost života, već naprotiv upravo za negaciju ove potpunosti. Duhovnost, koja provire iz života, pokazuje se sama sobom u ponašanju. Gdje je duhovnost samo sredstvo da se izmiče životu, tu je uvijek sukob između nje i ponašanja.

Ima tri stadija u razvijanju želja. U prvom od njih čovjek misli da će biti srećan bude li imao kuću, auto, knjiga ili novaca. Ne obaram se na to stanje; prirodno je da se prvo nastoji da se izrazi prava težnja u obliku kako je lice, o kojem je riječ, još ne dokučuje. Šta on zapravo traži jeste ljepota i sreća, koje su bezlične; ali on toga ne shvaća, te je sasvim

prirodno da to izrazi time što traži lično posjedovanje. Ovakovo pak traženje uvija zavist, pohlepu, mržnju, iskorišćivanje drugih, jer se sve to ima da postizava na račun drugih, a imajući takovu prirodu, mora da prije ili kasnije dovede do rastrežnjenja.

DUHOVNA UDOBNOST

Mora doći doba da čovjek otkrije da se posjedovanjem ne može nikada da postigne sreća; a kad to spozna, obično uđe u drugi stadij želje, gdje se težnja za posjedovanjem prenosi u područje finijih stvari. Ovdje primaju želje oblik da hvataju duhovne udobnosti, kojima će štiti čovjeka protiv sukoba u životu. Baš kao što je želio bogatstva i druga dobra da ga zaštite u borbi za tjelesni opstanak, tako sada želi vodiče, g u r u - e, autoritete zato da se sačuva sukoba na višim razinama. Ali idući tako redom, uvjeravamo se kako je to neosnovano, budući da se sukobu može jedino izmaći pobjedom. I tako je ostavljen drugi stadij želje i on ulazi u treći. (Molim opomenite se da ovi stadiji ne postoje kao stvarna podjela. Život kao takav ne može da se dijeli na taj način. Samo je zgodnije da ih ovako napominjem.)

Treći stadij čini se na prvi pogled kao čista negacija, budući da se tada napuštaju sva nastojanja da se nađe sreća u nečem izvan sebe samoga — bilo to u udobnostima fizičkoga poretla ili u vanjskim duhovnim ugodnostima kao što su majstori i učitelji. A imamo li smjelosti da se uistinu u tom nađemo, naći ćemo da je to pozitivno, nipošto negativno. Ukloniti svaku želju kojom se prima izvanja pomoć, znači osloboditi pravu želju, koja je na pomoć, što se može naći jedino unutar sebe samoga. To je ono što uistinu tražimo duž svo vrijeme, ali ne znamo za to. Ovo je pravo značenje traženju vanjske pomoći.

Kad je želja ovako oslobođena, oslobođen je život sam, budući da takova želja nije ništa drugo nego život.

SVIJETLO INTUICIJE *

Prava želja je čisto bivovanje, ona je najviša istina, najviša duhovnost, apsolutno. Ona je mješavina ljubavi i intuicije, ona je Bog, ona je sve.

Stoga, da se oslobode vaše želje, morate najprije jasno vidjeti koju vrst podmirenja traže, i onda ispitati ovo podmirenje u svijetlu intuicije; to jest, vidjeti koju vrijednost ima u odnosu sa čistim bivovanjem. Onda ćete svakako vidjeti da tu ne može da bude prave predodžbe o želji za koju je drugi neko o kom je ovisno da se ispuni. Jedino u sebi i kroza sebe možete da dokučite čisto bivovanje, tako da je to jedino vašim vlastitim naporima, vašim postojanim odabiranjem i postizavanjem te možete da dohvatite pravu potpunost želje — onu potpunost za kojom život, manifestovan željom, uistinu žudi.

Za vaše misli i čuvstva ima samo jedno ispitivanje, a to jest da li one pripadaju svijetlu trajnosti; ali da primijenite ovo ispitivanje znači da morate misliti i čuvstvovati za se, što je za mnoge ljude ono posljednje što žele da učine. Treba da imate neovisni pogled na život; vaše misli moraju da budu originalne, nipošto samo mehaničke. Ključ za najveću realnost je neovisnost — neovisnost u mislima, u djelima, u čuvstvima. Ma kako to bilo teško, morate to da vježbate bez izbjegavanja.

PROIZVOLJNI IZLJEV GLAS VJEČNOGA

Napredovati znači boriti se, a ono zašto se vi imate da borite nije nešta za vaše odjeljeno ja, niti se tu

* Neposredno duševno opažanje.

radi o gajenju ovoga ili onoga naročitoga svojstva. To je jednostavno oslobođenje života. Pitanje, koje je postavljeno, jest: Da li se to prelijeva samo po sebi iz nekoga unutrašnjega poriva, neovisno ni o čem izvan toga? Samo se tim putem postizava najviša istina. Sve ostalo rađa nered, smetnju i brigu. To omeđuje život unutar zatvora ili, u najboljem slučaju, zamjenjuje jedno zatočenje drugim.

Stoga, srećan čovjek je onaj čovjek koji je našao svoju vlastitu istinu — nipošto istinu što pripada komu drugomu — čovjek koji slijedi glas svoje vlastite intuicije što je glas onoga Vječnoga u njemu.

NEKOLIKO PITANJA I ODGOVORA

Što ja kažem može svaki pojedinac da primijeni, — živio on na orijentu ili na okcidentu — orijent i okcident, istok i zapad, je podjela da bude udobnije za razum — zemljopisne su to međe, što ih je otkrio čovjek, da učini razlike. Živi li neko na istoku ili na zapadu, ono što odlučuje jest njegovo ponašanje, njegovo vladanje, njegova nepovredivost. Sa moga gledišta, život, bilo na istoku ili ovdje na zapadu posred buke mašinerija, meteža i zabava, u biti je isti; iste želje napunjavu srca i umove ljudima jednako u obim predjelima i Orijeanta i Okcidenta. Kad vi razumijete te želje i prenesete ih te nađete jedinstvo u svima željama, razumjećete izražaj one jedne jedinstvene želje.

PITANJE: Ne gledajući na svojatanja što su ih drugi istakli, vi ste često ustvrdili da ste jedno sa životom Bude i Krista. Govorili ste da ste to postigli i da ste sigurni o tom. Molimo Vas da nam ispričate pravo značenje svoje tvrdnje.

KRISHNAMURTI: Ne mogu da govorim o onom što drugi kažu o meni, mogu jedino da govorim za sebe. Često sam vam opisao što je krajnja potpunost života, najme, onoga čistoga života, u kojem nema odjeljivanja. Taj su život postigli i Buda i Krist, ali on pripada svakomu ljudskomu biću potencijalno. Kad ga se postigne, prestaju sve odjeljenosti; i prama tomu, u njem ne može da bude nikakvih razlika u imenima. Ulazeći u nj svako postaje Sve; svako postaje samim životom. Krist i Buda su život, i moguć-

nošću, potencijalno svako je život. To je onaj život, za koji kažem da sam ga postigao. Stoga ne unosite sami zabune i ne hvatajte se imena.

PITANJE: Neki kažu da ste samo reformator sa namjerom, da ucijepi naročito gledište; da ste promišljeno zauzeli oprečni stav prema organizacijama, crkvama, i tako dalje, u fanatičkom smjeru zato da postignete određeni cilj.

KRISHNAMURTI: Ne mogu da vidim od kakove je vrijednosti prigovaranje ovakovoj tvrdnji. Ako sam fanatičan, i dalje ću takovim ostati i ako se opirem tome. Treba ostaviti da svako sudi sam. Svaki mora odlučiti, nakon što je ispitao nepristrano i neovisno o ličnosti, da li ono što govorim zvuči kao fanatizam. Dajte da vas opomenem samo jednoga: biti fanatičkim znači isticati jedno naročito usko gledište u pretjeranom obliku. Ono što ja činim sastoji se u tom, da uporno ostajem uz svoje središnje načelo, što je sasvim nešto drugo. Kao što mnogi od vas znaju, ja sam u svoje doba pripadao društvima; bio sam u organizacijama; postao sam svećenikom, jer je to pravo svakoga Bramanca u Indiji; običavao sam pohađati masonske sastanke. Ukratko, sve sam to činio što i mnogi drugi čine, zato da za sebe otkrijem sam. Vrlo oprezno sam ušao u njih da vidim mogu li kroz njih da se dokučim onoj središnjoj realnosti, koja je vječna i postoji o sebi, onoj sreći, koja je život. Prošao sam sve njih, da otkrijem, ali sam promašio; i tako ne našavši u njima istine, ostavio sam ih. A sada sam je našao. Došao sam do njena ostvarenja oslobođenjem života. I stoga, kad kažem da je to nepotrebno, nije to za inat ili iz fanatizma. Kažem to, jer se svi hvataju samo vanjskih znakova i ostavljaju pravi uzrok.

PITANJE: Ako ste protiv duhovnog autoriteta, čemu sami vi idete po svijetu održavajući predavanja i naučavajući?

KRISHNAMURTI: To je vrlo jednostavno: zato što to hoću da činim. Tu nema duhovnoga autoriteta. Ja ne pokazujem svoj autoritet. Idem, jer to želim, jer gledam toliko bijede na licu čovjekovu.

PITANJE: Kažete da nije dobro da se samo dá hrane gladnima, već da treba da mijenjamo civilizaciju u pogledu misli i čuvstava. Zašto da se ne daje hrane gladnima, kad se promjenom materijalnih prilika mijenja civilizacija? Popravljanje ma kojega zla svakako je faza u procesu oslobođenja. Ne stijećemo li iskustava naprežući se da pomažemo?

KRISHNAMURTI: Nisam rekao »Ne dajte hrane gladnima«. Rekao sam »samo«, nešto sasvim drugo. Gladnih, koji gladuju, koji su potlačeni ima samo radi vas kao pojedinaca; budući da vi sadloništvujete u iskorišćivanju. Stoga ako ste se vi kao pojedinci oslobodili želje da eksploatišete druge — što znači jedino to da se traži sreća u izvanjnim stvarima, bile one novac i posjedovanje ili crkve i religije — onda ste počeli da uspostavljate svijet u kojem neće biti onih koji gladuju i u kojem sve one krasno iskićene uze civilizacije neće više držati čovjeka u zatočenju.

PITANJE: Mislite li da je ruski eksperiment s ukidanjem Boga pokret pravoga smjera?

KRISHNAMURTI: Čovjek stvara Boga od straha. Rusi, ili kojigod drugi ljudi, mogu da razore pojam o Bogu; ali, ako strah ostane, javiće se stvaranje novih bogova, prama tomu ovo pitanje postaje pitanjem straha, traženjem realnosti motreći je na izvanje ob-

jektive, namjesto pojmanjem toga da realnost leži u nama samima. U času kad objektivizujete realnost, tu mora da se stvara veće »ja sam«, koje se izvije kao Bog. A u cjelini u kojoj nema ni objektivnoga ni subjektivnoga, tu nema i ništa takovo kao što je »vi« i »ja«. Nađe li se tu »vi« i »ja«, to je odjeljivanje i odatle obmana o objektu i subjektu; i ovom podjelom dolazi strah, a iz straha se rađa traženje udobnosti. Ovom svetištu udobnosti pridajete imena, takova kao Bog.

PITANJE: Biste li držali da izvjesni pojedinac, koji traži individualno oslobođenje, i aktivno radi oko toga, trati vrijeme, ako on također sudjeluje u pokretima masa kao što su vlade u zemljama, ili organizovanje javnoga mišljenja? Nadalje, ako sadioništvuje u tom, ne pripada li zakonodavstvu ili stvaranju javnoga mišljenja, koje sebi svojata zaslugu za donošenje veće slobode svima pojedincima, jaća vrijednost poradi toga njegova rada za oslobođenje?

KRISHNAMURTI: U traženju oslobođenja ne postavljajte težištem pojedinca već svrhu pojedinačke egzistence — dvije potpuno različite stvari. Jedna čini da pojedinac sve većma napreduje, a druga uključuje sve. Kad čovjek sa ovakovim naziranjem o oslobođenju radi — i mora da radi — za vladu, za organizacije da se stvara javno mišljenje, za cjelinu, nipošto za pojedinca, stvarajući prilike za sve ne obazirući se na slojeve, onda takav čovjek radi da izrazi potpuno ostvarenje života kao jedno; ali radi li samo da se umnoži veliki broj onih »ja sam«, zaludu je. Prava je svrha vlade, uzgajanja, misli, da ukloni razlike što ih je stvorilo mišljenje kao što su bogat i siromah, komunist i konzervativac. U čas kad razaberete ovu središnju misao jedinstva, vidjećete, da prava vlada, namjesto da igra ulogu tirana, mora da traži da bu-

de dobro svima. To je prava vlada. Ako stvarate javno mišljenje koje će ukloniti sve ograde među ljudima, među državama i zastavama, onda radite na ostvarenju sviju pojedinaca.

PITANJE: Kazali ste, da je brak jedina želja da se izbjegne samoći. Čini se da je to vrlo negativna koncepcija o odnosu, koji pruža bogato polje iskustava, otkad veže fizičko jedinstvo sa uzajamnom ljubavi. Nije li onda takav odnos vrlo vrijedan, štaviše i za one koji traže oslobođenje, nipošto samo senzaciju ili da izbjegnu samoći?

KRISHNAMURTI: vrst prave ljubavi, čiste ljubavi, ne poznaje takove razlike kao što je žena, i muž, i sin, otac, majka. Sada se općenito događa da kad se ženite poklanjate ljubav jednomu, a uskraćujete je mnogima; ali vi možete biti bračni drugovi pa ipak imati čitavi svijet bez razlike u svom srcu i umu. Takova je ljubav vječna.

Brak je saradnja uzajamnim iskustvima. Moramo imati brak — nije potreban brak sadašnjega oblika — u kojem može dvoje ljudi da napreduje zajedničkim iskustvom tako da ih vodi do spoznaje da nema nikakova odjeljivanja u pravoj ljubavi. To je na kraju krajeva bitni posljedak iskustva: da se razabere bit u svima stvarima, ne u jednom licu, već u svima, da se pruža ljubav, ne jednomu, već mnogima. Vodi li brak tomu, onda je on bitno za čoveka. Ali ako je samo razdor, onda je pun tuge.

PITANJE: Ja razabirem da vi držite da čovjek niti je tvarni, materijalni, niti dosada još duhovno spiritalni. Šta je dakle?

KRISHNAMURTI: Zar je to vrlo odlučno? Čovjek je sve. On je i materijalni i spiritualni; to jest on je cjelina. Ne možete podijeliti život na tvar i duh; to je samo zgodno za razum.

PITANJE: Ako prianjamo uz čovječju ljubav, da li će to ozbiljno da priječi naš napredak u pravoj ljubavi?

KRISHNAMURTI: Ako ljubav postane intelektualnom stvari, ona nije realna. Ne smijete da robujete čovječjoj ljubavi, morate da spomoću čovječje ljubavi stvorite odliku ljubavi, koja je sasvim nešta drugo.

PITANJE: Vi često upotrebljavate riječi »nepodmitljivost ljubavi«. Molim razložite šta mislite pod nepodmitljivosti. Kako može ljubav biti podmitljiva?

KRISHNAMURTI: Pitate li »Kako može ljubav da se izopači?«, znači da ne ljubite. Ljubite jedno lice; oslanjate se o to jedno lice; ljubomorni ste, ako vam ovo jedno lice ne uzvraća ljubavi. Nije li tako u vašem običnom životu? Vi me volite i, ako ja vas ne volim, smjesta opiranje, borba, neprekinuti boj. Vremenom, sa razumijevanjem ljubomore, mržnje, zavisti i sviju iskustava ljubavi, činite tu ljubav sve manje i manje ličnom, sve manje i manje ovisnom, i onda počinjete da dobivate pravo razumijevanje nepodmitljivosti ljubavi što je kao miris ruže, koji daje svima. Sunce se ne brine komu svijetli. Ako se jednom domognete čiste odlike ljubavi bez ustuka, reakcije, neće biti ustuka ni od drugih prama vama.

LJUBAV BEZ STRAHA

Možete da idete na vrelo sa malom posudom i sa velikim sudom, ali ma koju množinu vode vi uzeli, u njoj će biti sadržana cjelina vrela, budući da je cje-

lina svojstva vode u svakoj čestici njenoj. Jednako tako, ako ste podobni da pružite drugome one ljubavi, koja je bit nepodmitljivosti, neće odlučivati koliko je taj drugi primi, to nije vaša stvar. Ali vi morate imati u svojoj ljubavi bit ovoga svojstva koje je nepodmitljivost, što znači da vi morate početi da ljubite ljude, da budete uistinu gorljivi prema ljudima, bez obzira dovodi li do patnje. Tako smo razumom napredovali, da vidimo strah i smetnju u gorljivoj ljubavi i stoga joj se uklanjamo. Tu je neprekinuto u vama vulkan kvareći vaše opažanje. Ali imajući ljubavi bez straha, morate da prođete čitavi tok ljubavi. Ne možete samo da mirno sjedite i da meditujete o pojmu ljubavi. Niti možete to da postignete čitajući knjige, ili slušajući predavanja. Ako uistinu ljubite neko lice dovodiće vas to do beskrajnih borbi, ljubomora, radoznalosti, neprekinutoga promatranja da li vas to lice voli; i time ćete razvijati sve više i više prave odlike ljubavi. Ali ako se bojite ljubavi i gorljivosti, ostavićete je po strani. Tada zatvarate provodnicu kojom treba da upodobljujete, asimilujete život. Da postignete nepodmitljivost ljubavi, morate početi sa podmitljivosti u ljubavi; morate da vodite računa sve više i više o svojoj djeći, o svojoj ženi, o svomu mužu. Može to da bude sebeznao, može da bude strasno; to ne čini ništa.

USHIT ŽIVOTA

Tražeci najuzvišeniije postajete ravnodušni za ljubav, postajete tako nadljudski razumom, da korijen što je usađen duboko u tamnom tlu težnje počinje da trune. To je razlog zašto radije vjerujete, zašto ste radije ravnodušni prema svemu, i patnji, i boli, i veselju i ljubavi. Kako može takav čovjek da se bori sa životom, da razumije život? Kako može čovjek koji nema velikih strasti, velikih ekstaza, razumjeti

život koji je ushit, ekstaza, koji je bol, koji je težnja, koji je sve, koji je vrhunac nepodmitljivosti u misli i ljubavi? Da odete daleko, morate početi blizu; da se popnete visoko, morate početi nisko. Ali ako ispočetka već znate, kuda želite da pođete, koji je to cilj, koji je savršenstvo, potpunost života, onda će uspinjanje biti radost; borba rodiće ushitom, nipošto da ostane samo patnjom trpeći boli.

ZABILJEŠKE O PREKORAVANJU

Prekoravanje, kriticizam, ima jedino vrijednost u toliko ukoliko vas uči opažanju tako da ga možete zgodom i upraviti na se. To je svrha kritikovanja. Običavao sam kritikovati svakoga i sve; ali kašnje sam to prekoravanje upravio na se, da vidim ako je cno, što sam okritizovao izvan sebe, ostalo u mom srcu i umu. U času kad sam ono svijetlo kriticizma upravio na se, počeo sam napredujući rasti, počeo sam da razaram nebitno. To neka je razlog zašto morate da kriticizujete. Dajte da osobina kritikovanja bude potpuno, jako, šta više razvijena do okrutnosti; ali iako ono ispočetka biva lično i ovisno o čuđi, prilikama i omeđenjima, dajte da se postepeno oslobodi ličnoga, dok konačno u svemu svojem prekору budete podobni, da se privinete uza ono bitno, koje će da bude vašim vodićem.

KRISHNAMURTIJEVE REČENICE

ODABRAO E. A. WODEHOUSE.

Iz izobilja srca svoga izvabite patnju, jer patnja pruža miris razumevanja i ona je stvaralac žudnje.

Postignuće Istine sastoji se u odvijanju života i pruža životu najveći mogući opseg za njegovo izražavanje.

Držim da je sadašnji metež, nered i borba nastao, jer se život sputalo i osakatilo, a Istinu omeđilo i uvjetovalo.

Život sadašnjice je izraz života u okovima.

Budući da ste postavili religije i verovanja ispred života, nastao je zastoj.

Religija je ozebla misao čovečja, iz koje su ljudi sagradili hramove i crkve.

Tkivo života satkano je iz zajedničkih životnih stvari i te zajedničke stvari možete nadzirati. Možete da im pružite osebnost, možete da iz njih stvorite veličinu; ili možete da ih potratite poradi nedostatka razumevanja.

Kažem vam, ne tražite udobnosti već razumevanja. Traženje udobnosti je sužanjstvo života; traženje razumevanja je njegova sloboda.

Bojite se da se saočite sa makojom od svojih slabosti; bojite se saočiti se sa sobom samima i pobijediti.

Da zarije sadašnjicom do u večnost, svrha je čovekova. Svako ljudsko biće mora pre ili posle da iskopa rov koji je izravni put da postigne život. U

tom rovu ne možete da se okrenete, budući da ste iza sebe nabacali ono što ste iskopali. Morate uvek ići napred. A kad ste jednom dostali se za se cilja — koji je sloboda od svih želja, svih patnja, boli i borbi — onda kopanje rova postaje ushitno.

Istina nije ni misticizam ni okultizam. Okultizam i misticizam su omeđenja, koja čovek stavlja na Istinu.

Ako je čovek mudar i gorljiv u svom traženju, onda će naći da sa Istinom ne može da bude nagode.

Umovima mnogih ljudi čini se potrebnim da imaju posrednika, tumača Istine. Ja vam kažem neka cilj sam bude posrednikom. Neko lice može samo za čas da pomogne. Dajte stoga da svaki čovek sam sebi odredi cilj, stvarajući time red.

Da se ojača seme koje mora da izraste u golemo drvo i zaštititi svakoga prolaznika, morate od prvoga početka da razvijete sumnju. Ispitajte sva svoja verovanja, sve što držite svojim znanjem, ne dopuštajući da vam se sumnja uvuče u vaše srce, već naprotiv da je izvijete, budući da držim da je sumnja ono bitno, da se otkrije i razumije Istina. Dok niste izazvali sumnje sa svom njenom okrutnosti ispitivanja, dotle sve ono, što imate, nije bitno.

U svima vama svako može da izazove sumnju, ali sumnja koja nije izazvana vašim vlastitim doživljajem ne čisti.

Pričao sam vam da se pravoverje diže, kad um i srce osiromaši.

Imate li razumevanja i smelosti da izazovete sumnju, onda ćete biti učenicima Istine, a ne učenicima nekoga pojedinca. Onda jedino bićete podobni da razumete, onda jedino bićete sigurni — i, imajući sigurnost, bićete podobni da dajete vode života, da se utaži žeđ sveta.

Morate isčupati sve, da nađete, posumnjati o svemu, da otkrijete.

Ne trebam da me častite; ne trebam da slepo verujete onomu što kažem; ne trebam da stvarate iz mene svetište sebi za zaklon, upotrebljujući me kao šljake. Želim da otkrivete i da razumete, budući da samo razumevanjem Istine je nećete izneveriti; samo razumevanjem bićete podobni da dajete.

Radije bih da imam malo njih koji razumiju, nego mnogo koji slede bez razumevanja.

Izravni je put jedini put; jednostavno jedinstvo je najbolje.

Kad je čovek razumeo taj put, kad je postignuto to jedinstvo, vreme i sve mnogostrukosti vremenske prestanu za nj. Onda je on svoj vlastiti Majstor, svoj vlastiti Bog. I kad je to, on je sve.

Pravi nered, božanski nered, potreban je da se razvije božanski mir.

Kad oslobodite onaj život koji je božanski i se-gnete u taj život potpuno, sami postanete Bogom. Pod Bogom ne mislim Boga prema tradiciji, već Boga što je u svakom pojedinom. A taj Bog može da se dokući jedino potpunošću života. Drugim rečima, nema Boga osim Boga koji se očituje u pročišćenom čoveku, u učinjenom savršenim.

Kad vanjskom autoritetu dodate duhovni i božanski zakon i red, omeđujete pravi život koji želite ispunjati sami. Verujte, religije i dogme nemaju posla sa životom, a odatle ni sa Istinom.

Da istinito pomažete, morate sami biti bez potrebe da vam se pomogne. Da istinito dajete, morate prestati biti primaoci. Da istinito ljubite, morate mliniti podmitljivost u ljubavi.

Problem sveta je problem pojedinca. Vi mislite o svetskom problemu pre nego ste razmislili o svojem vlastitom problemu. Mir i razumevanje će doći jedino, kad ima razumevanja, sigurnosti i jakosti u vama.

Morate da budete od Istine, dio Istine, a još usto da radite sa nebitnim i prolaznim. Povuci se od sveta je puko samo-postignuće, traženje sebe.

Oslobođenje nije negativno; ono je pozitivno. Ono nije ulaženje u prazninu, u kojoj se izgubite; ono je ulaženje u Istinu, postajanje delom Istine, izvijanje i oslobođenje onih koji obožavaju obmanu.

PJESMA

SAČEKAJ me, O prijatelju,
Ja ću da ti pričam o tajnom mirisu života.

Život nema mudrovanja,
Ni izvještenih sustava misli.
Život nema vjera,
Ni klanjanja u dubokim svetištima.
Život nema Bogova,
Ni trka strašljivih tajna.
Život nema nastana,
Ni bolnih patnja krajnjeg propadanja.
Život nema ni radosti ni boli,
Ni opačine progonjene ljubavi.
Život nema ni dobra ni zla,
Ni tamna kažnjavanja bezbrižna grijeha.
Život ne pruža udobnosti
Niti počiva u skrovištu zaboravi.
Život nije ni duh ni tvar,
Ni okrutna podjela akcije i reakcije.
Život nema smrti,
Nit ima praznine samoće u sjeni Vremena.

Slobodan je čovjek koji živi u Vječnom,
Jer Život jest.

Krishnamurti.

KRISHNAMURTI

SKICA NJEGOVA ŽIVOTA I NJEGOVIH IDEJA

KRISHNAMURTI se rodio u mjestu Madanapalle Pretsjedništva Madras, India. Njegovo je familiesko ime Jiddu, ali prema običaju u Južnoj Indiji među Braminima, poznat je po svojem ličnom imenu, ne po onom familieskom. On se zove Krishnamurti, prema običaju u Južnoj Indiji da se osmom djetetu, ako je dječak, nadjene to ime u čast Krishne, Božanske Inkarnacije, koja je bila osmo dijete.

KRISHNAMURTIJEV OTAC

Otac Krishnamurtijev, Jiddu Naraniah, bio je činovnik carinskoga odjeljenja Britske Vlade. Krishnamurtijeva majka je umrla kad je bio malenim dječakom. G. Naraniah bio je mnogo godina Teozofist, a kad je penzionisan za državnu službu Dr. Annie Besant, Pretsjednik Teozofskoga Društva, pozvala ga je da dođe i radi u Glavnom stanu Društva u Adyaru kraj Madrasa. On se nastani u Adyaru sa svoja četiri sina.

TEOZOFSKI VODICI

Godine 1909, skoro iza dolaska g. Naraniah-a u boravište u Adyaru, Dr. Anine Besant i njen kolega g. C. W. Leadbeater svratili su pozornost na dvojicu od sinova, Krishnamurtija i mlađeg dječaka Nityanandu. Oni su u Krishnamurtiju prepoznali osobine, za koje su vjerovali, da će, kad ih se razvije, učiniti od njega velikoga duhovnog Učitelja. Ova dva teozofska vodića ponudila su da dadu Krishnamurtija uzgojiti u svemu potrebnom za njegovu visoku misiju, a njegov otac, koji je bio siromašan s veseljem je prihvatio ovu ponudu i preda Dr. Annie Besant Krishnamurtija na brigu. Kako je između Krishnamurtija i njegova brata Nityanande bila tijesna veza ljubavi, i mlađi je postao štićenikom Dr. Besant.

DR. ANNIE BESANT I RED ZVIJEZDE

Godine 1911 Dr. Besant uze dječaka sa sobom u Evropu, i objavi javno prirodu duhovne veličine skrivene u Krishnamurtiju. Tisuće Teozofa širom svijeta primilo je njeno proglašenje i svezalo se u organizaciju imenom »Red Zvijezde Istoka«, da pripravi put Krishnamurtiju za rad, koji se očekivao da ga vrši, kad dostigne doba muža.

PARNICA TAJNOGA VIJEĆA

Godine 1911 otac Krishnamurtijev, koji je bio ortodokсни Bramanac i vrlo osjetljiv na javno mišljenje o svojoj kasti, bude nagan od svojih pravovjernih prijatelja na neprijateljstvo protiv Dr. Besant, te je tražilo da mu se vrate dva dječaka. On je naveo kao svoje razloge da se nije dosta brinulo za dječake i uzgajalo ih i da ih se vodilo da prestupaju pravila kaste. Kako su se dječaci vrlo priljubili uz Dr. Besant, te su se opirali da se vrate svomu ocu, Dr. Besant je odustala od toga da ih vrati. Na temelju toga, otac je preduzeo akciju protiv nje da ukine privolju kojom je predao brigu nad dječacima njoj. Sudija koji je vodio parnicu dao je pravo ocu, ali je stavio dječake pod sudsku zaštitu. Dječaci su pak živjeli u Evropi, izvan nadležstva ovoga suda. Dr. Besant se obratila najvišem sudu, Tajnom Vijeću u Londonu. Ovaj sud je držao, da sudija u Madrasu treba da pita dječake kako žele, kad odrastu, jer se stariji približavao svojoj zakonskoj punoljetnosti, što u Indiji iznosi osamnaest godina. Poradi toga Dr. Besant zadržala je brigu nad dječacima, a otac je izgubio parnicu.

KALIFORNIJA

Krishnamurti je uzgojen privatno u Engleskoj i nije pohađao nikoji engleski univerzitet. 1922 pošao je u Kaliforniju, gdje se nadalo da će klima pogodno-

vati slabom zdravlju njegova brata. Duž dvije godine što su slijedile pripravljaao se za svoj budući posao. »Ovdje između bregova«, piše on, »živjeli smo u maloj kućici potpuno povučeni, radeći sve sebi sami. Ako biste željeli da otkrijete Istinu, morate za neko vrijeme da se povučete od svijeta«.

SMRT NJEGOVA BRATA

Godine 1925 umre Krishnamurtijev brat, Nityananda. To je bila za nj velika tuga, šta više upravo tačka prekretnica u njegovu duhovnom životu. On je napisao: »Kad je moj brat umro, iskustvo o tom bilo je za me veliko — nipošto samo bol — bol je časovita i prolazi, ali radost poradi iskustva ostaje. Razumijete li život pravo, onda smrt postaje iskustvom na kojem možete da izgrađujete svoju zgradu savršenstva, svoj dom svijetla«. I opet piše: »Trpio sam, ali sam započeo da se oslobađam svega što me sapinje, dok sam konačno bio postao sjedinjen sa Ljubljenim, ušao sam u more oslobođenja, i razvio oslobođenje unutar sebe«. Od toga časa Krishnamurti se našao pred svijetom, donoseći mu svoje sazvučje kao duhovni Učitelj koji želi pomoći svemu čovječanstvu da postigne najvišu i trajnu sreću što ju je našao unutar sebe. Duž zadnjih nekoliko godina razvio je on duboku i zanimljivu, originalnu filozofiju života u tijesnoj vezi sa modernim mišljenjem i sa uvjetima dvadesetoga vijeka.

KISHNAMURTI KAO UČITELJ

Kishnamurti ne svojata sebi da bude svjetskim Učiteljem u smislu u kojem ovaj naziv upotrebljavaju teozofski vodiči, niti ima ikakovu želju da osnuje religiju. Ponavljajući izjavio je da on nema učenika i da ih ne želi; budući da drži da je duhovni napredak potpuno stvar pojedinca i ne može da se postigne nikojim vanjskim sredstvima, bilo to slijepo slijedeći kojega Učitelja, makako on bio prosvjećen,

ili organizovanom religijskom praksom i ceremonijom. Ovo naziranje što izlazi iz dubokoga nutrašnjega uvjerenja, dovelo je Krishnamurtija da je prekinuo sa Teozofskim pokretom i Teozofskim stavom prema životu. Napose ne priznaje nikoji autoritet u duhovnim stvarima ni podjelu duhovnih naučanja na ezoterijske stepene pridržane samo za malo njih.

RAZREŠENJE REDA ZVIJEZDE

Krishnamurti drži da organizacija za duhovnu svrhu nelzbježno postaje zaprekom individualnom traženju Istine i stvara razlike koje vode duhovnoj prevlasti i isključivosti. Kao posljedak ovom gledištu razrešio je godine 1929 svoj vlastiti Red Zvijezde, koji se godinama razvio u međunarodni pokret sa ograncima gotovo u svakoj zemlji na svijetu i golemim brojem utjecajnih članova. Taj korak je uključio gubitak znatnih prihoda na članarini i doprinosima članova za rad.

DVORAC EERDE

Dalje misli neka se duhovni čovjek ne bi teretio posjedovanjima, budući da i to vodi u sužanjstvo bezbrojnih zala. To je naziranje proveo do u logičke tančine u svojem vlastitom životu. Godine 1924 poklonio je Baron Philip van Pallandt van Eerde iz Holandije Krishnamurtiju svoj lijepe dvorac Eerde, jedan od najsavršenijih uzoraka iz početka osamnaestoga vijeka holandske arhitekture koji se može naći u Holandiji. Sa tim dvorcem došlo je i dobro od nekih 5000 akra. Krishnamurti lično odbio je da primi taj dar, ali na želju njegova prijašnjega vlasnika predano je dobro u ruke Povjereništva, da njime upravlja za dobro Krishnamurtijeva rada. Do ljeta ove godine (1930) bio je Krishnamurti počasni predsjednik Povjereništva, ali je sada predao tu čast i nema više nikoje veze ni lične, ni novčane, ni za-

konske sa dobrom Eerde. Dvorac je ipak zato ostao sjedištem Povjereništva Zvijezdine Naklade, koje izdaje njegove knjige kao i Pregled Zvijezde (Star Bulletin), zvanični mjesečnik za njegove govore, pjesme i odgovore na pitanja.

NAPUŠTANJE POSJEDA

Najednaka Povjereništva su osnovana da se uzmogne upravljati dobrima i novcem što je prije pripadalo Redu Zvijezde u Americi, Indiji i Australiji. Sa svim tim raskinuo je Krishnamurti vezu, tako da, iako oni postoje za promicanje njegova rada u pogledu naučanja, on je sasvim slobodan od svake novčane i upravne odgovornosti prema njima. Ma koje pristojbe su priticale prodajom njegovih knjiga, upotrebljavale su se za širenje njegova rada, šta više, predao je i onu kuću, koja mu je jedina bila domom, Arya Vihara u Dolini Ojai, u Kaliforniji, gdje je umro njegov brat. U zadnjih nekoliko godina dvaputa je otklonio golemu sumu novca — 5000 dolara — na nedjelju u jednom slučaju — da glumi za Hollywood film. Ponudili su mu da igra glavnu ulogu u prizorima iz Života Buddhe. Može se sada uistinu reći da ne posjeduje nikakova vlasništva, ni kuća, ni zemljišta, ni novaca, iako bi bio mogao sve to da ima. Sadašnje njegove izdatke podmiruju darovima onih koji žele da ga čuju predavati.

PUTOVANJE

Duž zadnjih nekih godina Krishnamurti je slično putovao održavajući govore i predavanja kudagod je pošao. Zime je najvećim dijelom sprovodio u Indiji, ljeti se zadržavao što u Evropi što u Kaliforniji. U drugoj polovici 1930 pa do juna 1931 Krishnamurti vrši svoju prvu dužu turu Evropom, svraćajući u glavne gradove svake od evropskih zemalja. U svima ovim gradovima održaje javna predavanja i odgovara na pitanja koja mu se predaju napismeno.

TABOROVANJA

Kempski sastanci bili su vrlo zanimljiva crta Krishnamurtijeve djelatnosti u zadnjih sedam godina. Svakog ljeta dvije do tri tisuće ljudi sviju narodnosti proboravilo je nedjelju dana pod šatorima na dobru Eerde blizu Ommena u Holandiji, gdje su podignute stalne kuhinje i ostale zgrade, da život u Kempu učine ugodnim. Najednako tako održavali su se kempovi u Kalforniji i Indiji, pružajući osebuju priliku da se veći broj ljudi sastane sa Krishnamurtijem lično i da se upozna sa njegovim idejama.

CILJ EVOLUCIJE

Iako Krishnamurti ne drži sebe Svjetskim Učiteljem u teozofskom smislu riječi, on ističe da je postigao cilj evolucije. Definiuje to kao potpuno i svjesno jedinstvo sa Životom, vitalnim, stvaralačkim principom što je iza sve manifestacije. Taj princip zove i Istinom, i uči da traženje Istine može da uspije jedino, ako svaki pojedinac to pokreće u nutrašnjosti svoje vlastite svijesti, gdje je sakriven Život sam. Metoda traženja biva eliminacijom, uklanjanjem, te stvaralačkom uzbunom, revoltom. Ta je uzbuna dvostruka. S jedne strane ide smjerom da oslobodi sebe spona autoriteta. Tradicije, sistemi misli, zakoni tehnike, institucije i organizacije svake vrsti sputavaju slobodno izražavanje stvaralačkoga duha čovjekova, i oblikuju ga u mehaničkoga roba. Život mora da stvori svoju vlastitu tehniku unutar sebe i kroza sebe. Tako će jedino da postigne puno ostvarenje Istine.

BESMRTNOST I JA

Drugi aspekt uzbune, revolte, biva unutar vlastite svijesti čovjekove. Sve što se zove zlim je proizvod sebeznanja i uzrokovano obmanom odjeljivanja u smislu »Ja« i »moje«. Zidovi individualnosti moraju

da se razore i svijest da raširivši se zanvatl. Sve to ne znači anihilaciju, već potpunu prisvjesnost Života, stanje besmrtnosti i sreće koja je trajna. To se stanje postizava, kad postoji potpuno ravnovjesje između razuma i ljubavi, između spoznajnih i osjećajnih osobina u nama razvijenih kroz ono ne-lično do svojih najviših moći. Razum o kojem Krishnamurti govori nije toliko intelektualna osobina, koja je kako Bergson objašnjava omeđena idealom jedino prema prostornim odnosima, već je to intuitivna spoznaja koja razabire val Života u svemu. Razum je svoja vlastita vječnost i prema tomu on je Ljubav, a ravnovjesje između Razuma i Ljubavi stvara stanje Oslobođenja.

SVIJET I POJEDINAC

Patnja, Krishnamurti tumači, uzrokovana je omeđenjem i borbom da se umakne omeđenju. Kao-tičke prilike svijeta u svima vremenima potječu od otrova seblčnosti, ispoljavajući pohlepu, okrutnost i iskorišćivanje čovjeka samim čovjekom. Lijek za te prilike leži u pojedincu. Za Krishnamurtija, stoga, problem svijeta je problem pojedinca; i prvotno se svojom naukom obraća pojedincu. On, uza sve to, uči da je Istina kao dinamit i čovjek u kojem se rasplamsala postaje opasnim za licumjerstvo, podmitljivost i pohlepu ma gdje ih se nađe. Stvaralačku se uzburu tako krenulo za jedno stanje dalje prema vanjskoj, nellčnoj akciji protiv razaranja zala koja sputavaju duh čovjeka.

PRAVO PONAŠANJE

Krishnamurtijevo naučanje nije samo puko filozofskog i mističkoga značaja; ono je i silno praktično te čini vrijedan prilog etici. Ono se nalazi u njegovoj nauci o ponašanju kao izražaju Života u akciji. Oslobođenje može se postići jedino neprekinutom stegom koju sebi svako sam nametne da ukloni sve

što je nebitno i uzgređno u čovječjoj svijesti. Istinito ponašanje, reče on, je samo-ostvareno vladanje i mora da vodi višem uzoru etike te određenijem putu života negoli se to može da sprovodi psihom poslušnosti nekom vanjskom autoritetu. Krishnamurti polaže koliko može najjaću važnost na ispravno vladanje u svakidašnjem životu i poimence u odnosima prema ljudima. Tu nema ništa hladno i apstraktno u njegovu naučanju. Put slobodi nije put izbjegavanja, već da se saoci sa životom potpuno i veselo u svima njegovim radostima i svima njegovim patnjama.

KRISHNAMURTI KAO PJESNIK

Dok je Krishnamurti u svijetu najbolje poznat kao učitelj, dotle je pjesništvo ono u kojem nalazi svoj najviši oblik da se izrazi. Prije dvije godine izdao je dvije knjige pjesama, Traženje i Besmrtni Prijatelj, a sada se pripravlja za izdanje dalji svezak. On piše u slobodnim stihovima, u obliku koji se čini da baš osobito odgovara njegovu izražaju misli.

UMJETNIK U ŽIVOTU

Nada sve Krishnamurti je umjetnik u životu. On je jednostavan i čovjek, jedinstvo obiju kultura i one istoka i one zapada. Njegov je duh u potpunosti saglasju sa Prirodom. On ne dijeli život na duh i materiju. Za nj život je jedan i budući u ljubavi sa životom razumije izražaj Života oko sebe. Zanimljivo je napomenuti da može da izvrsno igra tenis i golf. Njegova je snaga za golf bila plus dva. Njegova određenost i njegova prirodnost očite su u njegovoj igri. Sada naravno nema vremena za te sportove.

NJEGOVI ODGOVORI NA PITANJA

Kod svojih predavanja Krishnamurti pozivlje da mu se stave pitanja o svim njegovim idejama i da ih se okritizuje. Prigodom svakoga predavanja mogu

mu se predati pitanja o makojem predmetu. Odgovori koje daje jesu najjači između oblika njegova izražavanja. Oni nastaju sami iz sebe, šta više problem istraže do u srž. Originalni su, jer im je izvor u životu.

RED EVROPSKOGA PUTOVANJA

Uzadnjoj polovici 1930 i prvih pet mjeseci 1931 Krishnamurti je vršio održavajući predavanja svoje prvo putovanje po Evropi. U pratnji g. D. Rajagopal, on namjerava da pohodi svaku Evropsku zemlju osim Španije, Portugala, Bugarske i Sovjetske Rusije.

FUNDACIJA ZVIJEZDINA KEMPA U OMMENU

javlja, da će

KRISHNAMURTI

držati predavanja i odgovarati na pitanja za vrijeme OMENSKOGA ZVIJEZDINA KEMPA 1931, OMMEN, HOLANDIJA.

Utorak 28 jula — 6 augusta, četvrtak.

Predavanje ujutro u 10.30, uveče taborska vatra u 7.45.

Upute šalju agenti pojedinih zemalja. Učesnike iz Jugoslavije upisuje gospođa Jelisava Vavra, Zagreb, Illica 37 II.

Pretplata za Pregled Zvijezde na engleskom jeziku (Star Bulletin) iznosi Hf 3.— ili £ 0—5—0 ili \$ 1.25 ili Rs 3'12 ili d 70.— te se može podmiriti izravno ili kod agenata pojedinih zemalja.

Izdanje pete sveske Pregleda Zvijezde pomogli su prijatelji iz Bolivije poimence g. J. Vrsalović i gđa. Milica Suden iz Zagreba.